

Spomladanska oskrba žit

Tehnologija pridelovanja žit je že desetletja poznana in prav sedaj spomladi je pravi čas, da se odločimo ali bomo upovali priporočeno tehnologijo in s tem dosegli visoke pridelke, ki so edini tudi ekonomični. Narava je živa stvar, zato moramo od parcele do parcele ravnati nekoliko drugače, vsako leto pa se moramo prilagajati tudi danim vremenskim razmeram.

Klub tako različnim razmeram veljajo pri pridelavi določena pravila, ki jih velja upoštevati. Na našem območju je v normalnih letih ob upoštevanju priporočene tehnologije mogoče pridelati od 6 do 8 t pridelka žit. Samo visoki kvalitetni pridelki so tudi edini ki omogočajo ekonomično pridelovanje žit.

Osnovno gnojenje:

Na njivah dobro založenih s fosforjem in kalijem je pridelek odvisen predvsem od količine dodanega dušika. Z dognojevanjem pa moramo biti zelo previdni zaradi možnosti poleganja ter nevarnosti izpiranja v podtalnico.

Visokega in kvalitetnega prideljka ne moremo dosči s samo enim gnojenjem. Dušik dodan v amidni obliki (KAN) najmočneje deluje do tri tedne po trošenjuju, pozneje ko ga rastlina najbolj potrebuje, v fazi formiranja klasov in polnjenja zrnja pa ga primanjkuje.

Za žita je najprimerneje če potrebno količino fosforja in kalija potrosimo že jeseni. V kolikor ga nismo potrosili in nimamo na razpolago analize tal lahko to storimo tudi med 10. in 15. marcem in sicer 350 do 500 kg/ha NPK 15:15:15.

Prvo dognojevanje:

Na parcelah gnojenih že jeseni dognojujemo samo s KAN s čimer vplivamo samo na gostoto in bujnost posevka. Opravimo ga, ko se povprečne dnevne temperature dvignejo nad 5 stopinj celzija(ko se prične vegetacija). Pri nas je to običajno od 10. do 15. marca. Količina dodanega dušika je odvisna od gostote posevka in količine vezanega dušika v tleh. Visoke sorte pšenice, ječmen, tritikalo in rž gnojimo nekoliko manj, zaradi nevarnosti poleganja. Za prvo dognojevanje naj bi potrosili 50 - 80 kg čistega dušika, kar pomeni 200 - 300 kg KAN.

Če je posevek zaradi prezimitve preredk lahko količino povečamo za 50 kg KAN ha, s čimer povečamo razraščanje. Iz ene rastline lahko ob zadostni založenosti s hranili zraste tudi do 15 enakovrednih bili. Na splošno velja, da s prvim dognojevanjem nima smisla pretiravati, ker prevelika gostota ne vpliva pozitivno na pridelek, vpliva pa na poleganje in občutljivost rastlin na bolezni.

Varstvo žit pred pleveli:

Plevele lahko poceni in učinkovito zatiramo le če poznamo plevelni sestav. Različni herbšenicidi namreč različno učinkovito delujejo na plevela. Najpogostejše napake se poleg nepoznavanja plevelov in s tem nepravilne izbire herbicida pojavljajo zaradi nepravilnega termina tretiranja. Večina pridelovalcev ozimnih žit uporablja herbicide prepozno, ko so le ti že v fazi dveh ali več kolenc. Prepozno škropljenje povzroča zmanjšanje prideljka zaradi poškodb rastlin, zmanjša pa se tudi učinkovitost herbicida ker le ti najboljše delujejo na majhne ali kaleče plevela pozdneje pa značilno slabše, zato moramo za enako učinkovitost povečati količino herbicida na hektar, s čimer povečujemo stroške pridelave in onesnažujemo okolje.

Zatiranje travnih plevelov:

Na nšem območju sta od ozkolistnih plevelov najbolj ržširjena srakoperec in njivski lisičji rep. Optimalni čas za zatiranje le teh je že jeseni. Za spomladansko zatiranje le teh so najprimernejši

Cougar 1, 25 do 1,75 l/ha ali

Boxer 2,5l/ha + 20- 30 g/ha Logran (do faze dveh listov)

Škropimo, ko so dnevne temperature med 8 in 10 stopinjami in ponoči več ne zmrzuje. Omenjeni herbicidi zatirajo tudi večino širokolistnih plevelov

Zatiranje širokolistnih plevelov:

V primeru ko imamo v posevku samo širokolistne plevele jih lahko zatiramo s

Sekator OD 0,1 – 0,15 l/ha + močilo

Lintur 120 do 150 g/ha+ močilo

Mustang 306 SE 0,4-0,6 l/ha

Pri vsakem škropljenju v žitih je smiselno dodati 7kg ureje na 100 l vode, ki deluje kot močilo za boljši sprejem škropiva, ob enem pa kot listno gnojilo.

**Kmetijska svetovalna služba Ptuj:
Brodnjak Ivan**

S prvim gnojenjem z dušikom vplivamo na gostoto posevka in velikost rastlin